

ŠTÁTNE OBČIANSTVO

Štátne občianstvo vyjadruje vzťah fyzickej osoby ku konkrétnemu štátu. So štátnym občianstvom sa spájajú niektoré práva a slobody (napr. volebné právo), ktoré by ste ako cudzinci, hoci s pobytom na území Slovenskej republiky, nemali. Zákon o štátnom občianstve Slovenskej republiky upravuje podmienky nadobúdania, straty a osvedčovania štátneho občianstva Slovenskej republiky. Zodpovedným orgánom vo veci udeľovania štátneho občianstva je Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky.

Štátne občianstvo Slovenskej republiky je **rovnocenné bez ohľadu na právny titul jeho nadobudnutia**. Štátne občianstvo možno nadobudnúť narodením, osvojením a udelením.

Ako osoba s udeleným azylom alebo poskytnutou doplnkovou ochranou môžete štátne občianstvo Slovenskej republiky nadobudnúť udelením, za splnenia zákonom určených podmienok.

Štátne občianstvo Slovenskej republiky **možno udeliť žiadateľovi, ktorý nie je štátnym občanom Slovenskej republiky a**

- **má nepretržitý trvalý pobyt na území Slovenskej republiky aspoň osem rokov** bezprostredne predchádzajúcich podaniu žiadosti o udelenie štátneho občianstva Slovenskej republiky,
- **je bezúhonný¹,**
- **ktorému nebol súdom uložený trest vyhostenia,**
- **proti ktorému nie je vedené trestné stíhanie,**
- **proti ktorému nie je vedené vydávacie konanie ani konanie o vykonaní európskeho zatýkacieho rozkazu,**
- **proti ktorému nie je vedené konanie o administratívnom vyhostení,**
- **proti ktorému nie je vedené konanie o odňatie azylu,**
- **preukázal ovládanie slovenského jazyka slovom aj písmom a všeobecných znalostí o Slovenskej republike;** to neplatí pre žiadateľa, ktorý v čase podania žiadosti nedovršil 14 rokov,
- **plní si povinnosti vyplývajúce z ustanovení právnych predpisov** právneho poriadku Slovenskej republiky.

Vo vašom prípade možno udeliť štátne občianstvo Slovenskej republiky **bez splnenia podmienky nepretržitého trvalého pobytu na území SR (8 rokov trvalého pobytu)**, ak:

1. **ste uzavreli manželstvo** so štátnym občanom Slovenskej republiky, toto manželstvo trvá a žijete v tomto manželstve v spoločnej domácnosti na území Slovenskej republiky **najmenej počas piatich rokov** bezprostredne predchádzajúcich podaniu žiadosti o udelenie štátneho občianstva Slovenskej republiky,
2. **máte na území Slovenskej republiky nepretržitý trvalý pobyt najmenej tri roky pred dosiahnutím 18 rokov veku,**
3. **ste maloletým dieťaťom**, ktorého zákonným zástupcom alebo poručníkom je štátny občan Slovenskej republiky alebo právnická osoba určená súdom Slovenskej republiky, a máte **nepretržitý pobyt na území Slovenskej republiky najmenej dva roky** bezprostredne predchádzajúce podaniu žiadosti o udelenie štátneho občianstva Slovenskej republiky; dĺžka pobytu sa nevzťahuje na maloleté deti do dvoch rokov,

¹ za bezúhonného sa nepovažuje ten,

1. kto bol právoplatne odsúdený za úmyselný trestný čin a od zahľadania odsúdenia neuplynulo päť rokov,
2. koho trestné stíhanie za úmyselný trestný čin bolo právoplatne podmienene zastavené a od uplynutia skúšobnej doby neuplynulo päť rokov,
3. koho trestné stíhanie za úmyselný trestný čin bolo zastavené rozhodnutím súdu o schválení zmiernosti alebo rozhodnutím prokurátora o schválení zmiernosti a od právoplatnosti tohto rozhodnutia neuplynulo päť rokov,

4. **ste azylantom aspoň štyri roky** bezprostredne predchádzajúce podaniu žiadosti o udelenie štátneho občianstva Slovenskej republiky,
5. máte na území Slovenskej republiky **nepretržitý pobyt najmenej desať rokov** a v čase podania žiadosti o udelenie štátneho občianstva Slovenskej republiky **vám už bolo udelené povolenie na trvalý pobyt** alebo
6. **ste bez štátnej príslušnosti a máte na území Slovenskej republiky nepretržitý pobyt najmenej tri roky** bezprostredne predchádzajúce podaniu žiadosti o udelenie štátneho občianstva Slovenskej republiky.

Žiadosť o udelenie štátneho občianstva

Štátne občianstvo Slovenskej republiky udeľuje Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky na základe **písomnej žiadosti** o udelenie štátneho občianstva Slovenskej republiky. **Žiadosť** o udelenie štátneho občianstva Slovenskej republiky **sa podáva osobne na príslušnom okresnom úrade (podľa miesta vášho pobytu) v sídle kraja** (Okresný úrad Bratislava, Okresný úrad Trnava, Okresný úrad Nitra, Okresný úrad Banská Bystrica, Okresný úrad Žilina, Okresný úrad Trenčín, Okresný úrad Prešov, Okresný úrad Košice), diplomatickej misii alebo konzulárnom úrade Slovenskej republiky v zahraničí.

V zmysle Nariadenia Ministerstva vnútra SR č. 1/2015 o udeľovaní štátneho občianstva Slovenskej republiky, ktoré nadobúda účinnosťou 1. februára 2015 je možné podávať žiadosti o udelenie štátneho občianstva Slovenskej republiky aj **na slovenských zastupiteľských úradoch v zahraničí**.

Žiadosť o udelenie štátneho občianstva Slovenskej republiky z osobitných dôvodov môže podať na zastupiteľskom úrade SR v zahraničí osoba, ktorá má povolený trvalý pobyt na neobmedzený čas alebo registrovaný pobyt na území Slovenskej republiky a preukáže osobitné dôvody na udelenie štátneho občianstva SR podľa § 7 ods. 2 písm. b) zákona NR SR č. 40/1993 Z. z. o štátnom občianstve Slovenskej republiky.

Žiadosť o udelenie štátneho občianstva Slovenskej republiky **musí obsahovať**

- meno, priezvisko, rodné priezvisko, rodné číslo, dátum a miesto narodenia,
- adresu vášho trvalého, ak tento zákon neustanovuje inak,
- dôvody žiadosti o udelenie štátneho občianstva Slovenskej republiky,
- dátum a váš podpis.

K žiadosti o udelenie štátneho občianstva Slovenskej republiky **musíte predložiť ešte ďalšie dokumenty:**

1. **stručný životopis,**
2. **doklad totožnosti,** ak nemáte cestovný doklad alebo iný doklad totožnosti z krajiny pôvodu, môžete predložiť doklad o pobyte a cudzinecký pas (osoby s poskytnutou DO), resp. cestovný doklad cudzinca (azylanti),
3. **rodný list,** ak nemáte rodný list, môžete predložiť potvrdenie o osobných údajoch, ktoré vám na žiadosť vydá Migračný úrad,
4. **doklad o osobnom stave,** ktorým je sobášny list, právoplatný rozsudok alebo potvrdenie o rozvode manželstva, úmrtný list manžela, ak ste ženatí/vydaté/rozvedení alebo ovdovení,
5. **doklad o pobyte na území Slovenskej republiky,**
6. **doklad o bezúhonnosti nie starší ako šesť mesiacov,** ktorým je odpis z registra trestov každého štátu, ktorého ste alebo v minulosti boli štátnym občanom, a odpis z registra trestov každého štátu, v ktorom ste mali povolený pobyt v posledných 15 rokoch pred podaním žiadosti o udelenie štátneho občianstva Slovenskej republiky, alebo iný doklad o bezúhonnosti vydaný príslušnými orgánmi týchto štátov; Namiesto dokladu o bezúhonnosti z krajiny pôvodu, ktorú ste opustili z dôvodu prenasledovania alebo vážneho bezprávia, **nahradte čestným vyhlásením;**
7. **tieto ďalšie doklady, ktoré získate na základe žiadosti od jednotlivých úradov:**

- potvrdenie daňového úradu, colného úradu a obce o zaplatení daní a poplatkov,
- výpis z obchodného registra alebo výpis zo živnostenského registra,
- potvrdenie zamestnávateľa o pracovnom pomere a kópiu pracovnej zmluvy,
- potvrdenie zdravotnej poisťovne o zaplatení poistného na verejné zdravotné poistenie a dĺžke trvania poistného vzťahu,
- potvrdenie zamestnávateľa o zaplatení dane z príjmov a o zaplatení poistného na verejné zdravotné poistenie, sociálne poistenie a starobné dôchodkové sporenie
- potvrdenie o štúdiu,
- potvrdenie o poberaní dôchodku,
- potvrdenie o evidencii uchádzača o zamestnanie,
- potvrdenie o zdroji príjmov postačujúcich na financovanie vášho pobytu a vám blízkych osôb na území Slovenskej republiky, ak ste dobrovoľne nezamestnaní.

K žiadosti predložíte tie z dokladov, ktoré sa vás týkajú, ostatné nahradíte čestným vyhlásením s odôvodnením ich nepredloženia.

Rodičia a ich maloleté deti, ktoré dovŕšili 14 rokov, žiadajú o udelenie štátneho občianstva Slovenskej republiky **v samostatných žiadostiach**. Maloleté deti do 14 rokov, ktoré ich rodič uviedol vo svojej žiadosti o udelenie štátneho občianstva Slovenskej republiky, nadobúdajú štátne občianstvo Slovenskej republiky spolu s rodičom.

Žiadateľ predloží k žiadosti o udelenie štátneho občianstva Slovenskej republiky **maloletému dieťaťu do 14 rokov**

- rodný list dieťaťa,
- doklad o pobyte dieťaťa na území Slovenskej republiky,
- potvrdenie o návšteve školy,
- potvrdenie zdravotnej poisťovne o zaplatení poistného na verejné zdravotné poistenie za dieťa a dĺžke trvania poistného vzťahu.

Doklady k žiadosti predložte **v origináli alebo ich úradne osvedčenú kópiu**. Ak predložíte originály dokumentov, po overení údajov vám dokumenty vrátia.

Doklady vydané cudzím štátnom musia byť úradne overené (apostille alebo superlegalizácia), ak medzinárodná zmluva neustanovuje inak, a musí k nim byť priložený úradne osvedčený preklad do slovenského jazyka.

Ministerstvo vnútra si môže od vás vyžiadať aj **ďalšie doklady**, ak sú potrebné na rozhodnutie vo veci.

Ministerstvo vnútra v konaní o žiadosti o udelenie štátneho občianstva Slovenskej republiky **požiada o stanovisko dotknuté štátne orgány** (napr. Slovenskú informačnú službu, Policajný zbor, Migračný úrad MV SR a pod.). Od Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky si vyžiada **odpis z registra trestov**. Taktiež sa prihliada na verejný záujem, osobitne na bezpečnostné hľadisko, ako aj na stanoviská Policajného zboru, Slovenskej informačnej služby a iných dotknutých štátnych orgánov.

Dotazník žiadateľa

Ak máte viac ako 14 rokov, pri podaní žiadosti o udelenie štátneho občianstva Slovenskej republiky musíte vyplniť **dotazník žiadateľa o udelenie štátneho občianstva Slovenskej republiky**, ktorý nájdete na internetovej stránke www.minv.sk/?informacia-o-udeleni-a-strate-statneho-obcianstva-sr.

Ovládanie slovenského jazyka

Pri vyplňaní dotazníka sa **overuje vaše ovládanie slovenského jazyka** prostredníctvom trojčlennej komisie. O priebehu a výsledku overovania ovládania slovenského jazyka sa vyhotovuje zápisnica v deň overovania.

Ovládanie slovenského jazyka žiadateľom sa overuje:

- **pohovorom**, v ktorom sa kladú žiadateľovi otázky týkajúce sa jeho osoby a jemu blízkych osôb a otázky všeobecného charakteru, najmä z histórie, geografie a spoločensko-politického vývoja Slovenskej republiky,
- **hlasným prečítaním náhodne vybraného článku z tlače** v slovenskom jazyku obsahujúceho aspoň 500 slov, ktorý sa žiadateľovi odovzdá bezprostredne predtým, než ho prečíta,
- **napísaním obsahu** prečítaného článku žiadateľom v časovom limite 30 minút.

Rozhodnutie

Ministerstvo vnútra rozhodne o žiadosti o udelenie štátneho občianstva Slovenskej republiky **najneskôr do 24 mesiacov od doručenia žiadosti** o udelenie štátneho občianstva Slovenskej republiky.

Ak v priebehu konania nastala zmena vo vašich údajoch, ste povinní túto zmenu **oznámíť bezodkladne ministerstvu**.

Na udelenie štátneho občianstva nie je právny nárok. To znamená, že aj v prípade, ak splníte všetky zákonom požadované podmienky, Ministerstvo vnútra vám nemusí štátne občianstvo udeliť.

Ak vám Ministerstvo vnútra štátne občianstvo Slovenskej republiky **neudelilo, môžete podať novú žiadosť o udelenie štátneho občianstva Slovenskej republiky najskôr po uplynutí dvoch rokov** odo dňa nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia o zamietnutí žiadosti o udelenie štátneho občianstva Slovenskej republiky.

Nadobudnutie štátneho občianstva

Štátne občianstvo Slovenskej republiky sa nadobúda **prevzatím listiny o udelení štátneho občianstva** Slovenskej republiky. Listinu o udelení štátneho občianstva Slovenskej republiky **odovzdáva** obvodný úrad v sídle kraja **po zložení sľubu** štátneho občana Slovenskej republiky.

Sľub štátneho občana Slovenskej republiky sa skladá do rúk povereného pracovníka okresného úradu v sídle kraja, veľvyslanca, konzula alebo nimi poverenej osoby a znie: "*Sľubujem na svoju česť a svedomie, že budem verný Slovenskej republike, budem dodržiavať Ústavu Slovenskej republiky, ústavné zákony, zákony a iné všeobecne záväzné právne predpisy a riadne plniť všetky povinnosti štátneho občana Slovenskej republiky*".

Správne poplatky za udelenie štátneho občianstva

Osoby s udeleným azylom sú oslobodené od správneho poplatku. Za udelenie štátneho občianstva SR osobe nad 18 rokov sa vyberá správny poplatok vo výške 700,- €, dieťaťu do 15 rokov – 100,- €, od 15 rokov do 18 rokov – 150,- €. Poplatok sa vyberie až po vykonaní úkonu.

Osvedčenie o štátnom občianstve

Osvedčenie o štátnom občianstve je **doklad, ktorý preukazuje vaše štátne občianstvo Slovenskej republiky**. Na základe osvedčenia o štátnom občianstve môžete požiadať o vydanie iných dokladov, napr. občiansky preukaz, cestovný pas a pod.

Osvedčenie o štátnom občianstve Slovenskej republiky **vydáva príslušný okresný úrad v sídle kraja** na základe písomnej žiadosti, ktorá musí obsahovať:

- vaše meno, priezvisko, rodné priezvisko, rodné číslo, dátum a miesto narodenia,
- vašu adresu pobytu a adresu posledného pobytu na území Slovenskej republiky,
- dátum a váš podpis.

K žiadosti je potrebné predložiť:

- doklad totožnosti,
- rodný list,
- doklad o osobnom stave, ktorým je sobášny list, právoplatný rozsudok alebo potvrdenie o rozvode manželstva, úmrtný list manžela, ak ste ženatí muži alebo vydaté ženy, rozvedení alebo ovdovení,
- ďalšie doklady potrebné na posúdenie žiadosti, ak vás vyzve obvodný úrad o ich predloženie.

Za vydanie osvedčenia o štátnom občianstve zaplatíte správny poplatok vo výške 10,- €.

Osvedčenie o štátnom občianstve Slovenskej republiky sa vydáva spravidla **do 30 dní od podania žiadosti**. Osvedčenie o štátnom občianstve Slovenskej republiky je **platné šesť mesiacov** odo dňa vydania a **len v podobe originálu**.

Zápis do osobitnej matriky

Po nadobudnutí štátneho občianstva Slovenskej republiky **musíte požiadať o zápis údajov o vašom narodení a prípadne aj o uzavretí manželstva** (ak ste ho pred nadobudnutím štátneho občianstva uzavreli v zahraničí) **do osobitnej matriky**.

O zápis môžete požiadať **na matričnom úrade** v obvode, v ktorom máte trvalý pobyt alebo v ktorom ste mali naposledy trvalý pobyt, prípadne, ak ste nemali na území Slovenskej republiky trvalý pobyt, na ktoromkoľvek matričnom úrade.

K zápisu je potrebné vyplniť tlačivo „zápis o narodení“ alebo „zápis o uzavretí manželstva“, ktorý a predložiť nasledovné dokumenty:

- rodný list, prípadne sobášny list,
- osvedčenie o štátnom občianstve SR.

Všetky doklady vydané v cudzom štáte musia byť úradne overené (Apostille/Superlegalizácia) a úradne preložené do slovenského jazyka.

Zápis do osobitnej matriky sa vykoná najneskôr do troch mesiacov odo dňa doručenia oznámenia. V odôvodnených prípadoch sa táto lehota môže predĺžiť najviac o tri mesiace.

Prihlásenie na pobyt

Po nadobudnutí štátneho občianstva sa **taktiež musíte prihlásiť na trvalý pobyt v obci (v meste alebo mestskej časti) v mieste vášho bydliska**. Je potrebné, aby ste na obecnom (mestskom alebo miestnom) úrade vyplnili a podpísali prihlasovací lístok za vás, prípadne aj za vaše deti a predložili nasledovné doklady:

- osvedčenie o štátnom občianstve SR (alebo platný cestovný pas);
- doklad o vlastníctve alebo spoluvlastníctve domu alebo bytu, v ktorom bývate, alebo vyhlásenie všetkých spoluvlastníkov domu alebo bytu o tom, že súhlasia s vaším prihlásením na trvalý pobyt.

Obec alebo mestská časť vám **na počkanie vydá potvrdenie o trvalom pobyte**. Správny poplatok za vydanie potvrdenia o trvalom pobyte je 5,- €.

Občiansky preukaz

Občiansky preukaz je **verejná listina, ktorou občan Slovenskej republiky preukazuje svoju totožnosť, štátne občianstvo a ďalšie údaje v ňom uvedené**. Každý občan Slovenskej republiky starší ako 15 rokov s trvalým pobytom na území Slovenskej republiky je povinný mať občiansky preukaz.

Žiadosť o občiansky preukaz musíte podať **osobne na okresnom riaditeľstve Policajného zboru SR** podľa miesta vášho trvalého pobytu. K žiadosti o vydanie občianskeho preukazu je potrebné predložiť nasledovné dokumenty:

- osvedčenie o štátnom občianstve SR;
- rodný list;
- potvrdenie o hlásení trvalého pobytu;
- prípadne ďalšie doklady osvedčujúce skutočnosti, ktoré majú byť v občianskom preukaze uvedené (napríklad potvrdenie od lekára o krvnej skupine, originál alebo overenú kópiu vysokoškolského diplomu).

Počas podania žiadosti budete podrobení **odsnímaniu podoby vašej tváre**.

Vydanie prvého občianskeho preukazu je **bezplatné**. Občiansky preukaz vám bude vydaný **do 30 dní** od podania žiadosti. Platnosť občianskeho preukazu je 10 rokov, pre občanov starších ako 60 rokov je doba platnosti neobmedzená.

V prípade, ak chcete cestovať (autom, vlakom, autobusom) do zahraničia v rámci Európskej únie postačí vám občiansky preukaz. Ak však plánujete cestovať lietadlom alebo mimo Európskej únie, budete potrebovať aj cestovný pas a prípadne aj víza.

Cestovný pas

Cestovný pas je **cestovný doklad, verejná listina, ktorou občan preukazuje svoju totožnosť, štátne občianstvo a ďalšie skutočnosti uvedené v cestovnom doklade**.

Cestovný pas vydáva okresné riaditeľstvo Policajného zboru príslušné podľa miesta trvalého alebo prechodného pobytu alebo miesta, kde si podáte žiadosť o vydanie cestovného dokladu. Cestovný pas sa vydáva **s územnou platnosťou do všetkých štátov sveta**.

Občania musia byť pri podaní žiadosti o vydanie cestovného pasu **osobne prítomní**. Pracovníci oddelení dokladov nasnímajú podobu tváre a podpis v elektronickej forme priamo pri podaní žiadosti - nie je potrebná fotografia.

K žiadosti o vydanie cestovného pasu je potrebné predložiť nasledovné dokumenty:

- občiansky preukaz; ak občan nie je držiteľom občianskeho preukazu, predkladá rodný list a osvedčenie,
- rodný list, ak nie je držiteľom skôr vydaného cestovného pasu,
- skôr vydaný cestovný pas.

Výška správneho poplatku je rôzna v závislosti od veku žiadateľa a od toho, či žiadate o vydanie v štandardnej lehote alebo urýchlene. Základné sadzby sú:

občan starší ako 16 rokov zaplatí za vydanie cestovného pasu do 30 dní 33,- €, občan od 6 do 16 rokov zaplatí za vydanie cestovného pasu do 30 dní 13,- €, občan mladší ako 6 rokov zaplatí za vydanie cestovného pasu do 30 dní 8,- €.

Cestovný pas sa občanovi, ktorý dovŕšil 16 rokov, vydáva **s platnosťou** na 10 rokov, občanovi mladšiemu ako 16 rokov sa vydáva s platnosťou na 5 rokov a občanovi mladšiemu ako 6 rokov sa vydáva s platnosťou na 2 roky; ak je občan držiteľom cestovného pasu s platnosťou na 10 rokov, druhý cestovný pas sa mu vydá s platnosťou na 5 rokov.